

BÖLÜM 5

CEZA VE TUTUK EVİ HEMŞİRELİĞİ

Nasibe KIVRAK¹

Emrah EMİRAL²

Dilek BAYSAL³

GİRİŞ

Hemşirelik, bireyin ailenin ve toplumun sağlığının korunması, hastalıkların önlenmesi, teşhisi ve tedavisi yoluyla acıların hafifletilmesi, tüm ortamlarda, arzu edilen yaşam standartlarına ulaştırmayı hedefleyen bilimsel bir disiplindir (1). Hemşirelik mesleğinin temeli, insana saygı ve özene dayandığı için, birey veya grubun kim olduğuna bakmaksızın sağlık hizmeti vermeyi gerektirir. Ceza ve tutukevi hemşireliği, dünyada ve ülkemizde, hemşirelik süreçlerinin ışığı altında ceza ve tutukevlerinde bulunan tutuklu ve hükümlülere sağlık bakım hizmetlerinin sunulmasıdır (2).

Ceza ve tutukevlerinde toplumun en sorunlu kesimini oluşturan tutuklu ve hükümlülere, fiziksel, ruhsal, madde bağımlılığı gibi hastalıklarında, sağlık hizmeti sunulmasında ceza ve tutukevi hemşirelerine fazlasıyla ihtiyaç duyulmaktadır. Alışlagelmiş hastaneler ve sağlık işletmelerinin yerini ceza ve tutukevleri alır. Hasta popülasyonunu tutuklu ve hükümlüler oluşturur. Hükümlü ve tutuklu kelimeleri ceza ve adalet sistemi içerisinde yargı yetkisi altındaki kişileri tanımlarken, hasta kelimesi ceza ve tutukevlerinde sağlık hizmetlerinin tüketicisi olan tutuklu ve hükümlüleri kapsar. Hemşireler, parmaklıklar arkasında hemşirelik bakım süreçlerinin yöneticileridir. Bahsi geçen bu zorlayıcı ortamda verimli ve etkili bakımı sunmak oldukça çaba gerektirir (3,4).

Ülkemizde 2020 yılı verilerine göre 263 kapalı ceza infaz kurumu, 76 açık ceza infaz kurumu, 9 kadın kapalı, 7 kadın açık, 7 çocuk kapalı ceza infaz kurumu

¹ MSc., Ankara Üniversitesi, Tıp Fakültesi, İbni Sina Hastanesi, kivraknasibe@gmail.com

² Uzm. Dr., Ankara Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp AD., dr.emrahemiral@gmail.com

³ MSc., Ankara Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Psikiyatri AD., dilektektas@gmail.com

SONUÇ

Dünyada ve ülkemizde tutuklu ve hükümlü sayısının arttığı istatistiki verilerle ortaya konulmaktadır. Ceza ve tutukevi hemşireleri, parmaklıklar arkasında gerçekleştirindikleri birinci basamak sağlık hizmetleri ile istihdamlarının etkin şekilde artırılması hem güvenlik hem de profesyonel hemşirelik için önem taşır. Hemşirelik yönetmeliğinde 2011 yılında yapılan değişiklikle görev ve yetkileri belirlenen hemşirelerin ekip içerisinde görev almaları, hizmet içi eğitimlere katılmaları ayrıca ders müfredatları içerisinde yer alarak tanıtımının yapılması bu özel kurumlarda çalışacak bilgi ve beceriye sahip hemşirelerin yetişmesine katkı sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

1. World Health Organization. Nursing and Midwifery. <http://www.who.int/topics/nursing/en/>, 19.09.2021.
2. Nurse Key: Fastest Nurse Insight Engine. Scope of Correctional Nursing Practice. <https://nursekey.com/scope-of-correctional-nursing-practice/>, 19.09.2021.
3. Schoenly, Lorry. Context of Correctional Nursing, Essentials of Correctional Nursing, Ed.: Schoenly, Lorry; Knox, Catherina M.; Springer Publishing Company, New York, 2013:1-18.
4. Eşiyok, Burcu; Hancı, İ. Hamit; Özdemir, Çağlar; Yelken, Nimet; Zeyfeoğlu, Yıldray. Adli Hemşirelik, STED, 2004: 13(5):169-71.
5. Temel Bayık, Ayla; Arabacı, Zeynep. Hemşireler İçin Geliştirilmesi Gereken Bir Çalışma Alanı: Cezaevi Ve Tutukevi Hemşireliği, Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi, 2020: 20(49): 775-794.
6. Weiskopf, Constance S. Nurses' Experience of Caring for Inmate Patients, J Adv Nurs, 2005; 49(4) :336-343.
7. T.C. Resmi Gazete. Hemşirelik Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (Sayı:27515 Yayımlı Tarihi: 08.08.2010). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/04/20110419-5.htm> , 19.09.2021